

Бортнікова А.В.

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕНТРУ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ У ЛУЦЬКУ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Розглянуто історію утворення департаменту Луцької міської ради – Центру надання адміністративних послуг. Здійснено аналіз завдань і напрямів діяльності Центру в реалізації настанов політико-адміністративної реформи в Україні і децентралізації влади.

Джерельну базу дослідження становлять нормативно-правові акти центральної і місцевої влади із проблем реформування місцевого самоврядування. Постанови, ухвали, розпорядження центральної і Луцької міської ради дають змогу визначити напрями роботи новоствореного департаменту, структуру наданих послуг, їх динаміку і популярність, склад і кількість працівників Центру, їх повноваження, розподіл обов'язків та ін. Публікації місцевих засобів масової інформації доповнюють фактичним матеріалом дослідження обраної проблеми.

Діяльність Центру надання адміністративних послуг у Луцьку, створеного у 2013 році, розглянуто в контексті проведення політики децентралізації в Україні, яка постає однією з форм розвитку демократії, розширення можливостей місцевого самоврядування, зменшення впливу держави на суспільство. Процеси децентралізації в державі є динамічними і значною мірою ексклюзивними в межах окремого регіону України. Міська рада Луцька, її структурні підрозділи, насамперед Центр надання адміністративних послуг, постає локальним центром місцевої демократії, для якого характерний динамізм демократичних перетворень, висування міста на провідні позиції в Україні.

Після подій 2013–2014 років Центр надання адміністративних послуг у Луцьку зайняв провідні позиції в діяльності Луцької міської ради щодо реалізації завдань політики децентралізації: проведенні бюджетної децентралізації, що збільшило надходження до місцевого бюджету; відновленні і розширенні прав місцевого самоврядування; проведенні політики, спрямованої на укрупнення і формування спроможних громад. Центр став утіленням політики децентралізації влади і наближення соціальних послуг до жителів міста й області.

Ключові слова: Луцька міська рада, місцеве самоврядування, адміністративно-територіальна реформа, децентралізація, Центр надання адміністративних послуг.

Постановка проблеми. В Україні триває адміністративно-територіальна реформа, завданням якої є позбавлення центру не притаманних йому функцій, створення умов для ефективного розв'язання місцевих проблем на засадах субсидіарності та демократії. Збагачення палітри соціальних послуг, які держава передає на місця, їх наближення до споживача є одним із важливих завдань політики децентралізації. Децентралізація постає однією з форм розвитку демократії, яка розширює можливості місцевого самоврядування, сприяє активізації населення щодо задоволення власних потреб і захисту інтересів, звужує сферу впливу держави на суспільство. Помітну роль у цих процесах відіграють центри надання адміністративних послуг.

З кінця 80-х рр. минулого століття багато розвинених країн світу, зокрема Велика Британія, Сполучені Штати Америки, Канада, Нідерланди,

Швеція, Фінляндія й інші, запровадили доктрину «служіння», або «надання послуг». Питання надання адміністративних послуг загалом і створення єдиних офісів зокрема поступово опинились у центрі уваги вищих органів державної влади. Ініціативи органів місцевого самоврядування зі створення центрів адміністративних послуг мають високі шанси на державну підтримку. Окрім того, успішна діяльність муніципальних центрів надання адміністративних послуг дозволяє місцевому самоврядуванню обґрунтовано претендувати на отримання до своєї компетенції більшості послуг, які досі в Україні надавалися державними органами виконавчої влади (послуги, пов'язані з паспортною системою, реєстрацією транспортних засобів та ін.).

Процеси децентралізації в Луцькій міській раді й територіальній громаді реалізуються через фінансову децентралізацію, передання із центру на місця

низки управлінських функцій, створення правових та інституційних умов для широкої участі громадськості міста в його управлінні. Ідеться про прозорість і публічність у здійсненні владних повноважень органів міської ради, упровадження практик електронного врядування, урахування місцевих ініціатив громадян, створення громадських рад тощо. Міська рада фактично стає локальним центром місцевої демократії, для якого характерний динамізм демократичних перетворень, висування міста на провідні позиції в Україні щодо демократичного реформування, наближення соціальних послуг до населення. Найбільш виразно означені процеси проявляються в організації роботи Центру надання адміністративних послуг (далі – ЦНАП) у Луцьку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В Україні активізовано увагу дослідників до проблем опанування теоретичного і практично-політичного аспектів децентралізації. Автори колективної монографії «Упровадження децентралізації публічної влади в Україні: національний і міжнародний аспекти» (2015 р.) розглядають національні й міжнародні аспекти запровадження децентралізації публічної влади на засадах забезпечення доступу населення до управлінських послуг. У виданні висвітлено історико-правові аспекти й особливості моделей децентралізації влади, практику її здійснення на місцевому та регіональному рівнях, зокрема у сфері прикордонного співробітництва.

Помітним явищем у сфері наукового осмислення проблем місцевого самоврядування в Україні в умовах децентралізації став вихід двох фундаментальних праць – монографій за редакцією Р. Плюща: «Міське самоврядування в умовах децентралізації влади в Україні» (2016 р.) і «Міське самоврядування в Україні: євроінтеграційний шлях» (2016 р.). Варта уваги монографія С. Романюка «Децентралізація: теорія та практика застосування» (2018 р.). У книзі розглянуто вплив децентралізації на місцевий та регіональний розвиток, а також наявні підходи щодо вимірювання рівня децентралізації.

У низці статей останнього часу вітчизняні автори С. Болдарев і Т. Стешенко, В. Величко, М. Карпа, В. Малиновський, О. Нижник, М. Світліковський, О. Харів, Т. Тарасенко й ін. порушили актуальні питання політики децентралізації в їх теоретичному, політико-правовому, практично-політичному, міжнародному тощо аспектах. Важливим джерелом дослідження проблеми є нормативно-правова база децентралізації, зокрема

рішення Луцької міської ради та їх висвітлення у засобах масової інформації (далі – ЗМІ).

Віддаючи належне аналізу доробку вітчизняних учених у дослідженні проблем децентралізації, зазначимо, що ці процеси є дуже динамічними і значною мірою ексклюзивними в межах кожного регіону. Так, прикладом успішної реалізації завдань децентралізації в масштабах України є діяльність департаменту Луцької міської ради – Центру надання адміністративних послуг, досвід роботи якого потребує всебічного наукового аналізу й систематизації.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз діяльності Центру надання адміністративних послуг Луцька в умовах децентралізації влади після революційних подій 2013–2014 рр.

Виклад основного матеріалу дослідження. Луцька міська рада й територіальна громада обласного центру здійснили низку кроків у напрямі демократичного врядування – створення умов для більш широкої участі громадськості у справах міста за одночасного згорання централізованого управління органами міської влади. Так, на хвилі зростання активності громадянського суспільства, спричиненої подіями Революції Гідності, й під тиском громадськості в березні 2014 р. ухвалено рішення про оновлення складу виконкому Луцької міської ради завдяки представникам громадськості, які активно обстоювали на Волині цінності Майдану. На сесії Луцької міської ради ухвалено рішення про збільшення складу виконкому із 13 до 19 осіб. До міськвиконкому ввійшли шість громадських активістів від суспільно-політичних інституцій: «Автомайдан-Україна»; «Центр ефективних технологій»; «Самооборона Майдану»; «Громадський сектор»; Волинський інститут права; обласна організація Української спілки ветеранів Афганістану; депутатська група «Рідне місто», що надало певної динаміки процесам децентралізації в місті [1].

Для організації ефективного контролю з боку громади за діями влади, а також підвищення її відповідальності перед територіальною громадою за витрачання коштів, їх економію і подальше ефективне використання у 2014 р. в місті запроваджено онлайн-версію системи моніторингу енергоспоживання бюджетних установ. Така система дала можливість контролювати й аналізувати ефективність енергоспоживання 217 будівель, що фінансувалися з державного бюджету. Зокрема, у 2014 р. Луцьк став одним із переможців проекту «Муніципальна енергетична реформа в Україні» (далі – МЕР).

У травні 2015 р. в Луцькій міській раді створено тимчасову контрольну комісію з питань перевірки ощадливого витрачання бюджетних коштів. Їй доручено вивчити окремі угоди, що укладались у 2014–2015 рр. поза тендерними процедурами щодо закупівлі товарів, послуг або робіт виконавчими органами та комунальними підприємствами Луцької міської ради [2]. Показовим в означеному контексті стало рішення міського голови М. Романюка, ухвалене в серпні 2015 р., коли керівники виконавчих органів мали проводити так звані допорогові закупівлі з використанням інтернетівського торговельного майданчика <http://smarttender.biz>. Метою новації стало забезпечення прозорості й ефективності витрачання коштів, запобігання корупції завдяки громадському контролю, розширення кола постачальників у результаті проведення електронних торгів. Так, лише на закупівлі офісного паперу міська рада зекономила 8 тис. грн [3].

У червні 2015 р. ухвалено рішення про створення відділу державного архітектурно-будівельного контролю Луцької міської ради. Його створено відповідно до закону України, що стосується децентралізації повноважень у сфері архітектурно-будівельного контролю та вдосконалення містобудівного законодавства. Завдання відділу – забезпечення реалізації державної політики у сфері архітектурно-будівельного контролю, дотримання замовниками, проєктувальниками, підрядниками й експертними організаціями вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм, державних стандартів і правил під час виконання підготовчих та будівельних робіт, збереження та забезпечення порядку в будівельній галузі, захист комфорту та безпеки громадян, прав населення, спрямованих на підвищення якості житлового середовища, соціально-побутового і комунального обслуговування, здійснення контролю за містобудівною діяльністю та будівництвом, організацією будівництва, ремонту та реконструкції житлових будинків і об'єктів соціально-побутового призначення [4].

Улітку 2015 р. рішенням сесії в Луцьку замість відділу муніципальної дружини, у якому працювало 12 посадовців, створено департамент муніципальної поліції Луцької міської ради, який мав у своєму складі 25 штатних одиниць. У його структурі створено відділи протидії стихійній торгівлі, контролю за благоустроєм і санітарним станом міста. Підрозділ фінансується коштом місцевого бюджету [5].

Одним із кроків у напрямі активізації громадської активності та зміцнення зв'язків міської ради

й територіальної громади стало ухвалення радою у травні 2015 р. Програми підтримки ініціатив жителів Луцька на 2015–2017 рр. Головна мета проєкту – посилення впливу громади на якість життя в місті. Серед пріоритетів програми: благоустрій мікрорайонів, вулиць, зон відпочинку; покращення умов проживання людей з обмеженими фізичними можливостями; організація дозвілля; розвиток велоінфраструктури; покращення екологічної ситуації в місті; розбудова, збереження та відновлення історико-культурної спадщини міста. Її бюджет – 1,5 млн грн упродовж трьох років (500 тис. на рік). Фінансування передбачено коштом місцевого бюджету за дольової участі жителів (10%). Це так званий бюджет участі, який є інструментом прямої демократії і за допомогою якого жителі міста залучаються до розподілу частини міського бюджету. Кошторис однієї ініціативи не мав перевищувати 50 тис. Зокрема, у 2017 р. підтримано 12 ініціатив лучан [6]. Оскільки ця ініціатива міської влади отримала широку підтримку громадськості міста, її продовжено й у наступні роки.

У зв'язку з передачею з 1 січня 2016 р. органам місцевого самоврядування повноважень у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та у сфері державної реєстрації юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців у міській раді вирішено скоротити відділ державної реєстрації речових справ на нерухоме майно та їх обтяжень, а повноваження щодо державної реєстрації суб'єктів господарської діяльності передано Луцькому центру надання адміністративних послуг [7].

З початку квітня 2016 р., відповідно до логіки децентралізації, документальну фіксацію місця проживання фізичних осіб в Луцьку став здійснювати відділ ведення Реєстру територіальної громади Луцької міської ради. Відділ щомісяця подає інформацію для поповнення Державного реєстру виборців та формує базу даних щодо створення муніципального реєстру. Зокрема, за неповний рік робота відділу принесла міському бюджету понад 154 тис. грн адміністративного збору [8].

Жителі міста Луцька разом з іншими громадянами України активно підтримували процеси децентралізації, свідченням чого є звернення Луцької міської ради в лютому 2016 р. до Президента України й українського парламенту щодо проведення конституційної реформи з децентралізації влади. Зокрема, депутати міської ради висловили занепокоєння щодо механізмів, закладених у проєкті змін до Конституції, які, на їхню думку, «спотворюють ідею децентралізації і розпочина-

ють зворотний відлік усім позитивним процесам, які здійснювались в останній час» [9]. Ішлося про надто широкі права префекта і глави держави в частині обмеження повноважень місцевих громад, зокрема щодо зупинки дії актів органів місцевого самоврядування й ін.

На слушне твердження вітчизняних учених, децентралізація – не просто внесення змін до законів, перерозподіл повноважень між органами державної влади та місцевого самоврядування, це «суспільний проєкт, який має ціннісні виміри» [10, с. 181]. Справді, децентралізація як засіб реалізації принципу субсидіарності, що покладено в основу діяльності інститутів місцевого самоврядування демократичних держав, є ефективним шляхом до покращення якості соціальних послуг, відповідальність за надання яких перекладається з державного на регіональний рівень. Значна частка повноважень передається від державних органів на рівень виконавчих структур територіальних громад із відповідним закріпленням достатніх фінансових ресурсів. Децентралізацію є сенс розглядати як процес оптимізації мережі інституцій соціальної сфери, результатом якого є підвищення ефективності та якості соціальних послуг, що надаються населенню в межах соціальних гарантій держави.

У цьому контексті показовою є діяльність департаменту Луцької міської ради – Центру надання адміністративних послуг у місті Луцьку, що відкрито влітку 2013 р. На початку склад цієї інституції налічував 12 працівників, а у 2019 р. їх стало 70, 40 із яких постійно перебувають на прийомі відвідувачів [11]. У 2013 р. працівники Центру надавали 267 адміністративних послуг, у 2019 р. – уже 422 [11].

Зростання кількості послуг зумовило необхідність структуризації роботи Центру й розподілу функціональних обов'язків його працівників. У структурі ЦНАПу виокремлено дві групи працівників. Першу групу складають адміністратори, які забезпечують реєстрацію юридичних і фізичних осіб-підприємців та виготовлення біометричних документів: українських паспортів у формі ID-картки та паспортів громадянина України для виїзду за кордон. Друга група адміністраторів надає весь спектр послуг відразу. Зокрема, у разі народження в молодій сім'ї дитини батьки мають змогу отримати свідоцтво про народження і зареєструвати дитину на електронну чергу до дошкільного навчального закладу. Сім'ї також надається допомога при народженні дитини, а багатодітній родині оформляється відповідне посвідчення. Тобто лучани мають змогу одним пакетом здати

документи й отримати рішення. Увесь процес відстежується працівником Центру.

Щороку зростає кількість відвідувачів ЦНАПу, зокрема, у 2018 р. їх налічувалось 257 тисяч, а за перше півріччя 2019 р. – 137,5 тисяч. Усього за період роботи до Центру звернулось 1 млн 67 тисяч осіб [11].

Ефективність і зручність роботи Центру стала серед жителів Волині загальноновизнаною. Обсяг і якість послуг цього департаменту щороку покращуються. Так, упродовж січня – березня 2016 р. до ЦНАПу надійшло 48 381 звернень від суб'єктів, а вже упродовж січня – березня 2017 р. до зазначеного Центру звернулось 65 038 осіб. Станом на 1 квітня 2017 р. у ЦНАПі надано 325 послуг 51-го суб'єкта надання послуг, з них 222 послуги виконавчих органів міської ради, 42 – структурних підрозділів облдержадміністрації, 61 – територіальних органів центральних органів виконавчої влади. 311 послуг надається через працівників департаменту ЦНАП (з них: 221 послуга 27-ми виконавчих органів міської ради, 28 послуг 5-ти структурних підрозділів облдержадміністрації, 14 послуг обласного комунального підприємства, 48 15-ти територіальних органів центральних органів виконавчої влади). Тринадцять послуг надавалося представниками територіальних органів центральних органів виконавчої влади (дванадцять – головного управління Держгеокадастру Волинської області, одна – Луцького міського відділу управління ДМС України у Волинській області), одна послуга – представниками виконавчого органу міської ради (відділ реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень). 58 послуг соціального спрямування надавалися у приміщеннях департаменту соціальної політики міської ради [12, с. 3].

Зокрема, у Луцькому ЦНАПі можна одружитись за добу. Реєстрація такого швидкого шлюбу коштує 1 160 грн. Таку послугу надають у разі необхідності термінового одруження громадян. За 2017 р. її використовували понад 200 разів [13]. Із запровадженням пілотного проєкту «Шлюб за добу» щорічно зростає кількість такої послуги. У 2018 р. послугою скористалось 400 пар, а за перше півріччя 2019 р. – 100 пар. Для учасників АТО послуга є безкоштовною [11].

Із року в рік кількість послуг Центру збільшується. Так, навесні 2018 р. в жителів міста з'явилась можливість реєстрації домашніх тварин. Реєстрація зобов'язує їхніх власників до щомісячних платежів (2, 4 або 6 грн.), що відображається у квитанції за комунальні платежі. Водночас лучани й надалі можуть реєструвати домашніх улюбленців

на комунальному підприємстві «Ласка» (популярний у місті заклад, що опікується долею безпритульних тварин) й у ветеринарних клініках [14]. 2019 р. в режимі онлайн установою надано 50 послуг, замовлених через електронний кабінет. Цього року започатковано запис у чергу на ту чи іншу послугу через портал електронних сервісів Волині. Упроваджена також послуга видачі посвідчення водія автомобільних засобів пересування. Так, у Центрі започатковано лише обмін такого водійського посвідчення в разі його пошкодження або втрати. Для складання необхідних іспитів громадяни мають звертатися в регіональний сервісний центр. Заплановано послугу з реєстрації лише нового транспортного засобу і послугу в разі зміни власником місця реєстрації або прізвища, імені, по батькові [11].

Серед послуг ЦНАПу є такі, що мають найбільший попит. Так, у 2017 р. 27,8 тис. послуг надано щодо виготовлення закордонного паспорта. Майже 20 тис. послуг – реєстрація бізнесу і дозвільних процедур. Надано довідки про склад сім'ї або зареєстрованих осіб у приватному, приватизованому житловому будинку 8,7 тис. лучанам. Видано 4 134 ID-карток. Також призначено житлові субсидії 2,2 тис. жителям Луцька. 1,9 тис. малозахищених людей Луцька отримали матеріальну допомогу. Одній тисячі осіб зареєстровано декларації про початок будівельних робіт і видано дозволи на їх виконання [15]. У 2019 р. найбільш популярною послугою залишається виготовлення біометричних документів: видано 83 тис. закордонних паспортів та 25 тис. ID-паспортів громадян України. Друге місце належить реєстрації або зняттю з реєстрації місця проживання громадян [11].

У 2018 р. в обласному центрі Волині заплановано створення департаменту держреєстрації при Луцькій міській раді. Департамент реєструватиме речові права на нерухоме майно, юридичних і фізичних осіб-підприємців, а також ведення реєстру територіальної громади міста і місце проживання фізичних осіб. Новостворений департамент об'єднав відділ ведення реєстру територіальної громади та відділ реєстрації речових прав на нерухоме майно, а також отримав повноваження щодо реєстрації фізичних осіб-підприємців і юридичних осіб. Департамент створено з метою надання якісних адміністративних послуг. Із загальної їхньої кількості лише із 25% стягується адміністративний збір. І за таких умов установа заробила у 2018 р. для міської скарбниці 25 млн 416 тис. грн [11].

За такою системою працюють уже в багатьох містах України, зокрема в Києві, Харкові, Івано-

Франківську, Хмельницьку, Тернополі, Житомирі, Запоріжжі, Черкасах та ін. У такий спосіб можна врегулювати черги до ЦНАПу. Проте система надання послуг лучанам залишається незмінною: потрібно обов'язково звертатися до ЦНАПу, здавати туди всі необхідні документи, які й надаватиме департамент держреєстрації [16].

З метою забезпечення високого рівня обслуговування в усіх центрах надання адміністративних послуг Міністерство економічного розвитку і торгівлі України розробило «Єдині вимоги (Стандарт) до якості обслуговування відвідувачів центрів надання адміністративних послуг», де зазначено таке: 1) привітність; 2) компетентність; 3) зовнішній вигляд і стан корпоративного одягу (за умови його запровадження); 4) індивідуальний підхід; 5) коректна поведінка в нестандартних ситуаціях; 6) акуратність і точність під час обслуговування. У своїй діяльності зазначені центри також мають дотримуватися таких принципів: доступності; кваліфікованого обслуговування; зворотного зв'язку; об'єктивності; оперативності; прозорості бізнес-процесів [17, с. 8–11]. Позитивні відгуки громадськості міста засвідчують відповідність діяльності адміністрації Луцького ЦНАПу наведеному Стандарту.

Процеси децентралізації супроводжуються певним рівнем публічності й відкритості влади, оскільки це впливає з головних принципів діяльності органів місцевого самоврядування. Діяльність міської ради в цьому аспекті реалізується в декількох напрямках: прозорості в ухваленні рішень, підконтрольності та підзвітності органів влади територіальній громаді, організації максимальної зручності й доступності для населення послуг виконавчих органів і структур влади. На це, зокрема, спрямовано міську програму «Прозора влада на 2013–2015 рр.», діяльність Центру надання адміністративних послуг, розширення мережі онлайн-послуг. Так, робота з електронними повідомленнями громадян здійснюється в міській раді через офіційний вебсайт у рубриці «Звернення до міської ради» та через активну вебплатформу «Відкрите місто».

У жовтні 2015 р. газета «Луцький замок» опублікувала результати моніторингу рівня публічності органів місцевого самоврядування українських міст, що проводила Громадянська мережа «Опора». Луцьк у категорії міст із задовільним рівнем публічності посів четверте місце з результатом 67%. Перші позиції зайняли міські ради: Івано-Франківська (71%); Вінницька (70%); Києва (69%) та Сум (63%). А лідером рейтингу серед міських голів

став Луцький міський голова М. Романюк (78%). Далі йшли голови міст Івано-Франківська (77%), Києва (77%) та в. о. міського голови Вінниці (65%) [18]. Отже, простежується кореляція між рівнем публічності органів місцевого самоврядування та рейтингом їхніх керівників.

Помітний крок у напрямі розвитку електронної демократії в міській раді зроблено у травні 2016 р. Міський голова М. Романюк видав розпорядження «Про розвиток інформаційних технологій у виконавчих органах міської ради у 2016 р.», де визначено вісім пріоритетних завдань, терміни виконання та відповідальних. Серед них: надання 50 адміністративних послуг через портал адміністративних послуг; формування електронних шаблонів заяв для їх заповнення адміністраторами ЦНАПу в системі електронного документообігу; формування електронних шаблонів постанов та протоколів про адміністративні правопорушення; удосконалення системою керування електронною чергою в ЦНАПі через забезпечення можливості запису через інтернет; створення електронного реєстру територіальної громади міста; підготовка до створення Контактного центру міста; підготовка до створення геоінформаційної системи міста; підготовка до створення комплексної системи управління житлово-комунальним господарством міста [19]. Тобто Луцька міська рада діяла відповідно до вимог Європейської хартії міст II (Маніфест нової урбаністики), де сказано, що «наші міста повинні працювати над створенням потужної місцевої електронної демократії. Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) – це не просто технологічні новинки, вони породжують новий потенціал демократичної мобілізації» [20]. За результатами Всеукраїнського муніципального опитування, проведеного соціологічною групою «Рейтинг» у рамках програми Міжнародного республіканського інституту з муніципального врядування, Луцьк посів четверте місце за рівнем комфортного проживання серед обласних центрів України вслід за Вінницею, Харковом та Львовом [21].

Сьогодні необхідно враховувати, що запровадження децентралізації супроводжується значними ризиками, які потребують виважених кроків щодо її реалізації. Так, Національний інститут стратегічних досліджень при Президенті України в аналітичній записці «Очікувані ризики у процесі децентралізації» накреслив низку застережень, що супроводжуватимуть реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади. Серед них: ризики, пов'язані з необхідністю перегляду меж адміністративно-територіальних

одиниць; послаблення державного контролю органів місцевого самоврядування на регіональному та субрегіональному рівнях за реалізацію повноважень, які будуть передані виконавчим органам місцевих, в умовах слабкості інститутів громадянського суспільства поза межами великих міст; ризики для бюджетної системи країни; ризик зниження якості місцевого управління та легітимності ухвалених рішень; зростання партикулярних тенденцій в областях – тобто легітимізація в суспільній свідомості претензій регіонів на правосуб'єктність щодо тих політичних інтересів, які суперечать загальнонаціональним [22].

Висновки. Отже, діяльність Центру надання адміністративних послуг вписується в загальний контекст діяльності Луцької міської ради щодо реалізації завдань політики децентралізації. Процес реформування місцевого самоврядування на засадах децентралізації в Луцьку після подій 2013–2014 рр. вийшов на якісно новий рівень: проведено бюджетну децентралізацію, що дала змогу суттєво збільшити доходи місцевих бюджетів; поступово відновлено і розширено права місцевого самоврядування; проведено політику, спрямовану на укрупнення і формування спроможних громад.

Луцька міська рада здійснила низку кроків в напрямі децентралізації, які позитивно вплинули на розвиток територіальної громади. Цього досягнуто завдяки отриманню фінансової самостійності, розширенню можливостей для наповнення бюджету, збільшенню його дохідної частини, самостійності щодо вибору напрямів витрати бюджетних коштів. Важливим аспектом децентралізації стало й передання частки функцій центральних органів державної влади на місця, що стимулювало творчу ініціативу, позитивно впливало на економічний розвиток і покращення соціальної інфраструктури міста. У контексті наближення послуг до людей Центр надання адміністративних послуг у Луцьку посідає провідне місце серед департаментів міської ради.

Аналіз діяльності Центру надання адміністративних послуг у Луцьку доводить, що розширення кола послуг та їх збільшення засвідчують правильність дій влади щодо створення при міській раді спеціального департаменту, який став утіленням політики децентралізації влади і наближення соціальних послуг до жителів міста й області. Водночас така практика засвідчує послідовність дій Луцької міської ради у прагненні до реалізації демократичних принципів організації та діяльності самоврядування в місті відповідно до європейських стандартів.

Список літератури:

1. Світліковський М. Вплив громадськості буде більшим. *Луцький замок*. 2014. 27 березня.
2. Про створення тимчасової контрольної комісії з питань ощадливого витрачання бюджетних коштів : рішення Луцької міської ради від 28 травня 2015 р. № 74–85. *Луцький замок*. 2015. 11 червня.
3. Світліковський М. Працювати на розвиток Луцька. *Луцький замок*. 2015. 2 липня.
4. Гарбарчук К. У міській раді – пропрезидентська фракція. *Волинь-нова*. 2015. 1 серпня.
5. Ініціативи мешканців Луцька – інструмент бюджету участі. URL: <http://samoorg.com.ua/blog/2017/12/01/initsiatiivi-meshkantsiv-lutska-instrument-byudzhetu-uchasti/> (дата звернення: 01.02.2018).
6. Світліковський М. Перед ухваленням бюджету затвердили цільові міські програми. *Луцький замок*. 2015. 31 грудня.
7. Харів О. «Прописку» держава віддала громаді. Яка користь? *Луцький замок*. 2016. 10 листопада.
8. Звернення до Президента України П.О. Порошенка, до Верховної Ради України щодо проведення конституційної реформи з децентралізації влади : рішення Луцької міської ради від 24 лютого 2016 р. № 4/5. *Луцький замок*. 2016. 10 березня.
9. Перегуда Є. Децентралізація влади в Україні: символічні смисли та реальні інтереси. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України*. 2015. Вип. 5–6. С. 174–193.
10. Харів О. Григорій Пустовіт: «Ви дійсно найкращі». Шість років тому 2 липня було відкрито Центр надання адміністративних послуг у Луцьку. *Луцький замок*. 2019. 4 липня.
11. Порівняльний моніторинг кількості послуг наданих через Центр надання адміністративних послуг у місті Луцьку протягом перших кварталів 2016 та 2017 рр. URL: <http://www.old.lutskrada.gov.ua/department/department-centr-nadannya-administrativnih-poslug-u-misti-lu> (дата звернення: 06.02.2018).
12. Скільки коштує «шлюб за добу» у Луцькому ЦНАПі. URL: utsk.rayon.in.ua/news/54279-skilki-koshtue-shliub-za-dobu-u-lutskomu (дата звернення: 06.02.2018).
13. Харів О. У ЦНАПі почали реєструвати домашніх тварин. *Луцький замок*. 2018. 22 березня.
14. Найпопулярніші послуги, які у 2017 р. надавав луцький ЦНАП. URL: utsk.rayon.in.ua/news/54204-naipopuliarnishi-poslugi-iaki-u-2017-rotsi (дата звернення: 06.02.2018).
15. У Луцьку з'явиться новий департамент при міськраді. URL: <http://lutsk.rayon.in.ua/news/61290-u-lutsku-z'iaivitsia-novii-departament-pri-miskradi> (дата звернення: 06.02.2018).
16. Єдині вимоги (Стандарт) до якості обслуговування відвідувачів центрів надання адміністративних послуг. *Міністерство економічного розвитку і торгівлі*. Київ, 2017. 38 с. URL: [http://old.decentralization.gov.ua/pics/attachments/YeDIINI_VIMOGII_\(STANDART\).pdf](http://old.decentralization.gov.ua/pics/attachments/YeDIINI_VIMOGII_(STANDART).pdf) (дата звернення: 02.02.2018).
17. Результати моніторингу рівня публічності органів місцевого самоврядування. *Луцький замок*. 2015. 29 жовтня.
18. Про розвиток інформаційних технологій у виконавчих органах міської ради у 2016 р. : розпорядження Луцького міського голови № 241 від 10 травня 2016 р. *Луцький замок*. 2016. 19 травня.
19. Європейська хартія міст II. (Маніфест нової урбаністики) від 29 травня 2008 р. URL: <http://www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2015/05/Principle-9.-European-chart.pdf> (дата звернення: 13.04.2018).
20. Луцьк увійшов до п'ятірки найкомфортніших міст України. *Луцький замок*. 2016. 21 квітня.
21. Очікувані ризики у процесі децентралізації: аналітична записка. *Сайт Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України*. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1021> (дата звернення 05.04.2018).

Bortnikova A.V. ACTIVITY OF THE CENTER OF PROVIDING ADMINISTRATIVE SERVICES IN LUTSK IN THE DECENTRALIZATION CONDITIONS

The history of the department of Lutsk City Council – Center for Providing Administrative Services has been considered. The tasks and directions of the Center's activity in implementing of the guidelines of political and administrative reform in Ukraine and decentralization of power have been analyzed.

The sources of the research are the legal acts of the central and local authorities on the problems of reforming local self-government. The decrees, decisions, orders of the central and Lutsk city authorities make it possible to determine the directions of work of the newly created department, the structure of services rendered, their dynamics and popularity, the composition and number of employees of the Center, their powers, the division of duties, etc. Local media publications complement the factual material of the selected problem study.

The activity of Center for Providing Administrative Services in Lutsk, established in 2013, has been considered in the context of decentralization policy in Ukraine, which is one of the forms of democracy development, empowerment of the local self-government opportunities, narrowing of the state's influence on society. The decentralization processes in the state are dynamic and largely exclusive within the individual region of Ukraine. Lutsk City Council, its structural divisions, first of all, the Center for Providing Administrative Services, becomes a local center of local democracy, characterized by the dynamism of democratic transformations, the promotion of the city to the leading positions in Ukraine.

Following the events of 2013–2014, the Lutsk Center for Providing Administrative Services has taken a leading position in Lutsk City Council's activities on decentralization policy objectives: the budget decentralization implementation, thus increasing local budget revenues; restoration and extension of local self-government rights; pursuing policies aimed at consolidating and building capable communities.

Key words: *Lutsk city council, local self-government, administrative-territorial reform, decentralization, Center for Providing Administrative Services.*